

Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Dergisi

2025, 8(7): 499-519.

DOI: [10.26677/TR1010.2025.1565](https://doi.org/10.26677/TR1010.2025.1565)

ISSN: 2667-422X Dergi web sayfası: www.sobibder.org

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Yerel Halkın Turizm Taşıma Kapasitesi Algısı: Edremit Örneği*

Harun ATAMAN, Doktora Öğrencisi, Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir, e-posta: hrnrzc@hotmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1432-4845>

Doç. Dr. Muammer BEZİRGAN, Balıkesir Üniversitesi, Burhaniye Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Balıkesir, e-posta: muammerbezirgan@hotmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6562-539X>

Öz

Bu çalışmada, Balıkesir ili sınırları içerisinde bulunan Edremit ilçesinde turizm taşıma kapasitesi ile ilgili yerel halkın düşüncelerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Araştırma nitel türde bir araştırma olup, Edremit'te yaşayan yerel halkın taşıma kapasitesi konusundaki düşüncelerini belirlemeye yönelik bir mülakat formu oluşturulmuştur. Araştırma kapsamında yerel halk arasından belirlenen kişilerle yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiş ve elde edilen veriler betimsel bir anlatımla değerlendirilmiştir. Elde edilen araştırma sonuçlarına göre Edremit'te fiziksel taşıma kapasitesi içerisinde trafik konusunun, altyapı faktörü içerisinde özellikle kanalizasyon sorununun ve fiyat artışlarının yaşanmasına bağlı olarak ekonomik taşıma kapasitesinin aşırı zorlandığı tespit edilmiştir. Turizm gelişimine destek konusunda oldukça istekli oldukları belirlenen yerel halkın, Edremit'te turizmden kaynaklanan problemlerin giderildiği takdirde daha fazla turisti ağırlama konusunda gönüllü oldukları belirlenmiştir.

*Bu makale Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı'nda Doç. Dr. Muammer BEZİRGAN danışmanlığında Harun ATAMAN tarafından hazırlanan "Yerel Halkın Turizm Taşıma Kapasitesi Algısının, Destinasyon Aidiyeti ve Turizm Gelişimine Destek Üzerindeki Etkisi: Edremit Örneği" adlı doktora tezinden türetilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Turizm Taşıma Kapasitesi, Edremit, Yerel Halk.

Makale Gönderme Tarihi: 30.03.2025

Makale Kabul Tarihi: 02.07.2025

Önerilen Atf:

Ataman, H. ve Bezirgan, M. (2025). Yerel Halkın Turizm Taşıma Kapasitesi Algısı: Edremit Örneği, *Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Dergisi*, 8(7): 499-519.

**Journal of Social, Humanities and
Administrative Sciences**

2025, 8(7): 499-519. DOI:[10.26677/TR1010.2025.1565](https://doi.org/10.26677/TR1010.2025.1565)
ISSN: 2667-422X Dergi web sayfası: www.sobibder.org

RESEARCH PAPER

Local People's Perception of Tourism Carrying Capacity: The Example of Edremit

Harun ATAMAN, Ph.D Student, Balıkesir University, Institute of Social Sciences, Balıkesir, e-mail: hrntrzc@hotmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1432-4845>

Associate Prof. Dr. Muammer BEZİRGAN, Balıkesir University, Burhaniye Faculty of Applied Sciences, Balıkesir, e-mail: muammerbezirgan@hotmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6562-539X>

Abstract

This study aims to reveal the opinions of local people about the tourism carrying capacity in Edremit district within the borders of Balıkesir province. The research is qualitative research and an interview form was created to determine the thoughts of the local people living in Edremit about the carrying capacity. Within the scope of the research, face-to-face interviews were conducted with people selected from the local people and the data obtained were evaluated with a descriptive expression. According to the research results obtained, it has been determined that the economic carrying capacity in Edremit is overstrained due to the traffic issue within the physical carrying capacity, the sewage problem within the infrastructure factor, and the price increases. It has been determined that the local people, who are determined to be very willing to support tourism development, are willing to host more tourists if the problems arising from tourism in Edremit are resolved.

Keywords: Tourism Carrying Capacity, Edremit, Local People.

Received: 30.03.2025

Accepted: 02.07.2025

Suggested Citation:

Ataman, H. and Bezirgan, M. (2025). Local People's Perception of Tourism Carrying Capacity: The Example of Edremit, *Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences*, 8(7): 499-519.

GİRİŞ

Turizm, yerel halkın yaşam kalitesini artırarak bölgenin kalkınmasına olumlu bir katkıda bulunurken hızlı ve kontrolsüz büyümesi sonucu çevresel bozulma, yerel kimliğin ve geleneksel kültürün kaybına neden olabilmektedir (Syamlal, 2008:3). Yani turizm hareketliliği arttıkça çevrede belirgin değişikliklerin meydana gelmesi oldukça olasıdır (Bera vd., 2015:47). Turistler tarafından yoğun bir ilgiye maruz kalan destinasyonda, turistik hareketliliğin artması sonucu çevresel, fiziksel, sosyal ve ekonomik olmak üzere birçok bozulma görülebilmektedir (Gossling, 2002:285; Ramdas ve Badaruddin, 2014:380). Oysaki turizmin sürdürülebilir bir gelişiminin sağlanabilmesi çevre kalitesine ve özelliklerine bağlıdır (Bera vd., 2015:47).

Turistlerin ziyaretleri ile birlikte destinasyonların maruz kaldığı çevresel ve sosyal etkiler ile ilgili araştırmalar 1960'lı yılların başlarında gerçekleştirilmeye başlanmış ve söz konusu etkileri ele almak için turizm taşıma kapasitesi kavramı kullanılmıştır (Lawson vd., 2003:307). Yapılan ilk araştırmalarda turizm taşıma kapasitesi kavramının temel ögesi, başta yerel yöneticiler olmak üzere turizmin oluşturan aktörlerin endişeleri ile birlikte turizm faaliyetlerinde bir sınır belirleme ihtiyacı olarak benimsenmiştir. 1990'lı yıllara gelindiğinde turizm taşıma kapasitesi kavramı sürdürülebilir turizm kavramı ile ilişkilendirilmiş ve sürdürülebilir turizmin bir uygulaması olarak yorumlanarak ikisinin bir arada var olması gerektiği üzerinde durulmuştur (Butler, 1996:285; Navarro Jurado vd., 2012:1339).

Turizm taşıma kapasitesi kavramına yönelik artan ilginin, çevresel sorunlara ilişkin farkındalıkla birlikte turizm sektöründe gerçekleşen büyümeden kaynaklandığı savunulmaktadır (Bera vd., 2015:48). Taşıma kapasitesi kavramının evrensel bir tanımı olmamakla birlikte tolerans seviyelerine vurgu yapılarak turistik bölgeler için sürdürülebilir kalkınmanın sağlanmasına odaklandığı belirtilmektedir (Joshi ve Dahal, 2019:12). Taşıma kapasitesi kavramı için yapılan kapsamlı bir tanımda, belirli bir bölgede belirli bir türün süresiz olarak barınabildiği, mevsimsel ve rastgele değişikliklerle doğal kaynaklarda maksimum nüfusu azaltacak herhangi bir bozulma olmadan desteklenebileceği maksimum popülasyon olarak tanımlanmıştır (Watson ve Kopachevsky, 1996:171). Turizm perspektifinden değerlendirildiğinde çevre kalitesini ve ziyaretçi memnuniyetini bozmadan turistik faaliyetleri desteklemek için fiziksel, biyolojik, sosyal ve psikolojik sınırın aşılması olarak ifade edilmektedir (Lindsay, 1986:17). Yapılan benzer bir tanımda fiziksel çevrede ve turistik faaliyetlerin kalitesinde kabul edilemez bir bozulma olmaksızın dinlenme ve eğlenme alanını kullanabilen maksimum insan sayısı olarak belirtilmektedir (Wall, 1982:191; Mathieson ve Wall, 1982:21). Greist (1976:125) taşıma kapasitesini memnuniyet üzerinden değerlendirerek "*toplam memnuniyet veya faydaların maksimize edildiği kullanım düzeyi*" olarak ifade ederken, Wagar (1964) "*maliyetler dikkate alındıktan sonra talep edilen kullanım düzeyi*" şeklinde iktisadi bir tanım yapmıştır.

Çalışmada Balıkesir ili Edremit ilçesinde yaşayan yerel halkla görüşmeler gerçekleştirilerek Edremit'te turizm taşıma kapasitesinin düzeyi tespit edilmeye çalışılmıştır. Özellikle yaz aylarında yoğun turist varışlarının gerçekleştiği Edremit'te taşıma kapasitesinin düzeyi ile ilgili tespitler gerçekleştirilerek, Edremit turizminin geleceğine yönelik çıkarımlarda bulunmak amaçlanmıştır. Çalışmada turizm taşıma kapasitesi başlığı altında sosyal, ekonomik, çevresel ve fiziksel taşıma kapasitesi kavramları üzerinde durulmuştur. Sonrasında saha çalışmalarından elde edilen veriler ışığında analizler gerçekleştirilmiş, yorumlanmış, sonuç ve öneriler ile çalışma sonlandırılmıştır.

İLGİLİ ALANYAZIN

Turizm Taşıma Kapasitesi

Turizm, iş fırsatları yaratma (Wanhill, 1997:50), gelir artırıcı etki ve altyapı-üstyapı yatırımları (Pizam, 1978:10; Scheyvens ve Russell, 2012:5) gibi birçok olumlu etkiye sebep olabilirken yaşam maliyetinin artması (Kwan ve Mccartney, 2005:180), gelenek ve göreneklerde değişimler (Ap ve Crompton, 1998:123), kirlilik (Koçak vd., 1996:56), sosyal çatışmalar (Shen vd., 2017:167; Yang vd., 2013:85), gibi olumsuz etkiler de ortaya çıkarabilmektedir. Çünkü destinasyonda yaşayan yerel halkla birlikte destinasyonu ziyaret eden turistler ortak yaşam alanlarında turizm sektörü ile doğrudan ya da dolaylı olarak ilişkili birçok mal ve hizmetin yanı sıra destinasyonun sahip olduğu turistik kaynakları birlikte kullanırlar. Bu nedenle başta yerel yönetimler olmak üzere turizmi meydana getiren birçok aktör, yoğun turist varışlarının olduğu destinasyonlarda turist sayısını sınırlama, turistik hareketliliği zaman ve mekân açısından daha geniş yelpazelere yayma gibi çeşitli stratejiler geliştirmeye çalışmaktadırlar (Bertocchi vd., 2020:3).

Taşıma kapasitesi kavramı Thomas Malthus tarafından 1798 yılında ortaya atılmış ve ilk olarak 1838 yılında Verhulst tarafından Lojistik Büyüme Eğrisi Teorisinde kullanılmıştır (Joshi ve Dahal, 2019:12; Özgürel vd., 2021:672). Turizmde ise taşıma kapasitesi kavramının ilk olarak 1960'lı yıllarda rekreasyon alanı için önerildiği belirtilmektedir (Mexa ve Coccossis, 2004). Her ne kadar "bir alanın barındırabileceği maksimum insan sayısının kullanım düzeyi" (Buckley, 1999:706) şeklinde kısa bir taşıma kapasitesi tanımı yapılsa da, ekolojik, sosyal ve ekonomik gibi birçok alt boyut altında ele alınmaktadır (Mathienson ve Wall, 1982:184). Ekolojik taşıma kapasitesi; ekolojik sürdürülebilirliğin devamı için maksimum ziyaretçi sayısını ifade ederken (Martin ve Uysal, 1990:328; Hawkins ve Roberts, 1997:1924) ekonomik taşıma kapasitesi; ekonomik baskı olmadan turist sınırlamalarını temsil etmektedir (Sowman, 1987:333). Sosyal taşıma kapasitesi ise deneyim ve yaşam kalitesinde kabul edilemez bir düşüş olmaksızın maksimum turist sınırlarını ifade etmektedir (Saveriades, 2000:149; Chen ve Teng, 2016:214). Turist akışlarının yoğun olduğu destinasyonların yönetiminde taşıma kapasitesi temel bir kavram olarak karşımıza çıkarak turist sayısı ile destinasyon arasında doğrudan bir ilişkiyle çevre, yaban hayatı, altyapı, üstyapı, sosyal ve kültürel değerler üzerindeki etkileri üstlenmektedir (Reck vd., 2008:56).

Zacarias vd., (2011:1075-1076) tarafından yapılan taşıma kapasitesi tanımında; fiziksel, biyolojik ve yönetim koşullarına bağlı olarak bir destinasyonun ağırlayabileceği optimum turist sayısı olduğu belirtilmektedir. Bunun dışında taşıma kapasitesi için çevresel özellikler, insan faaliyetleri ve yönetim faktörleri dikkate alınarak bir destinasyonda kabul edilebilir turist sayısı ve minimum etki üzerinde durulmaktadır (Cupul-Magaña ve Rodríguez-Troncoso, 2017:15-16). Ayrıca ziyaretçi deneyimi ve memnuniyeti, davranışsal aktiviteleri, gelecekteki katılımları, yerel halk deneyimi (Canestrelli ve Costa, 1991:296) ve sosyokültürel faktörlerin taşıma kapasitesi üzerinde etkiye sahip olduğu belirtilmektedir (Zhang vd., 2017:94). Destinasyonun uzun vadeli sürdürülebilir gelişimini sağlamak için ekonomik faydalar ile çevresel maliyetler arasında dengenin oluşturulması ve ekonomik, çevresel ve sosyal faktörlerin dikkate alınarak en uygun turist sayısının belirlenmesi gerektiği vurgulanmaktadır (Marsiglio, 2017:11).

Çevresel taşıma kapasitesi olarak da adlandırılan ekolojik taşıma kapasitesi, bir destinasyon veya ekosistem tarafından kabul edilebilecek ve ekolojik değerlerde kabul edilemez bir azalma olmadan önce, miktar ve faaliyetlerin rekreasyonel kullanımının en üst sınırı olarak tanımlanmaktadır (Sowman, 1987:334; Martin ve Uysal, 1990:329). Ekolojik taşıma kapasitesi kavramı, alanda yaşayan canlı türünün gelecek nesillerinin de güvenle yaşayıp çoğalabilmesi için sürdürülebilir bir rehber olarak görülmektedir (Campbell, 1998). Fiziksel taşıma kapasitesi ise, fiziksel olarak bir alanda, mekânda veya destinasyonda bulunabilecek unsurların (insanlar, araçlar, evler vb.) maksimum sayısını, bir alan veya mekânın kaldırabileceği maksimum seviyeyi

ifade etmektedir (Avcıkurt, 2020:38). Ekolojik taşıma kapasitesi bitki ve hayvan toplulukları gibi varlıkların dış müdahale yoluyla görebileceği zararın başlangıç noktasına odaklanırken, fiziksel taşıma kapasitesi yerel halk ve turist deneyimlerinin kalitesinin bozulmasına yol açan alt ve üst yapı varlıklarına dikkat çekmektedir.

Turist ve yerel halkın karşılaşması ile oluşan etkileşime vurgu yapan sosyal taşıma kapasitesi, turist-yerel halk ilişkilerinde olumsuz etkilerin ve turistlerin elde ettiği deneyim kalitesinin düşmeye başladığı ilk anı ifade etmektedir (Saveriades, 2000; Ünlüönen ve Tokmak, 2009:19). Sosyal taşıma kapasitesi ile ilgili bu tanımda sosyal taşıma kapasitesinin iki bileşeni olduğu söylenebilir. Bunlardan ilki turistlerin alternatif destinasyon aramadan önce kabul edecekleri deneyimin kalitesi iken bir diğeri yerel halkın turistlerin varlığına karşı tolerans derecesi olduğu belirtilmektedir (Lopez-Bonilla ve Lopez-Bonilla, 2008:118). Başka bir boyut olarak ekonomik taşıma kapasitesi ise, turistik veya rekreasyonel kaynakların kullanımı için yapılacak masrafların son limitini belirlerken, bölge yöneticilerinin arzulanan etkinlikleri çekici turistik düzenlemeler olarak sunabilme yeterliliği olarak tanımlanmaktadır (Swarbrooke, 1999; Avcıkurt, 2020:38).

Turizm destinasyonlarında sürdürülebilir gelişimin sağlanabilmesi için gerekli görülen taşıma kapasitesi, destinasyondaki insan faaliyetleri ile bağdaştırılarak ele alınmaktadır (Zekan vd., 2022:4). Başka bir deyişle, destinasyonda yaşayan yerel halkın ve destinasyonu ziyaret eden turistlerin ihtiyaç, istek ve beklentilerinin karşılanması sürecinde yürütülen faaliyetler, destinasyonun ekolojik sınırları içerisinde gerçekleşmesi ve buna paralel olarak sosyal ve ekonomik sınırlarında etki altında olması nedeniyle taşıma kapasitesi için insan merkezli bir yaklaşım olarak yaşanabilirliğin bir ölçüsü olduğu söylenebilir (Rees ve Wackernagel, 1994). Bunun yanında taşıma kapasitesi dayanıklılıkla ilişkilendirilerek destinasyonun hayati öneme sahip sistemlerinde çöküşün önüne geçilebilmesini de ifade etmektedir (Graymore vd., 2010).

Turizmde taşıma kapasitesi kavramı, ziyaretçi sayısı ve turistik destinasyon arasında doğrudan bir ilişki kurularak destinasyonun sahip olduğu çevre kaynaklarının yanı sıra yaban hayatından sosyal yapı ve kültüre kadar etkileşim içinde olduğu bir yapıyı kapsamaktadır (Reck vd., 2008). Aşırı kalabalıklaşma ile beraber ses, görüntü, çevre bozulmaları, yerel halkın yaşam kalitesi düşerken turistlerin de deneyimlerinin kötüleşmesi, turist-yerel halk arasında yaşanan çatışmalar, bölgede oluşan enflasyonist baskı gibi olumsuzluklar destinasyonun kapasitesinin zorlanmaya başladığını göstermektedir (Popp, 2012). Aşırı kalabalıklaşmanın sebep olduğu olumsuzlukları ortadan kaldırarak sürdürülebilir kalkınmayı sağlayabilmek amacıyla turizm destinasyonları için taşıma kapasitelerinin belirlenmesi ve bu kapasitenin aşılması yönünde çalışmalar ve öneriler geliştirilmeye çalışılmaktadır (Lobo, 2015).

YÖNTEM

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olan yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden olan görüşme tekniği, sosyal bilimlerde derinlemesine bilgiye erişebilmek amacıyla sıkça kullanılan veri toplama yöntemidir (Briggs, 1986:2). Yapılandırılmış, yarı yapılandırılmış ve yapılandırılmamış olmak üzere üçe ayrılan görüşme tekniği (Coşkun vd., 2019:115; Büyüköztürk vd., 2021:159), katılımcıların deneyimlerine, görüşlerine, duygularına ve inançlarına uygun şekilde bilgi toplayabilmenin etkili yöntemi olarak belirtilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Araştırmada olasılığa dayalı olmayan örnekleme yöntemlerinden amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme, olayların derinlemesine araştırılmasına imkân vererek araştırmacıların araştırma konusu doğrultusunda gerekli bilgileri edinebileceği kişilere yönelmesini sağlamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu doğrultuda Edremit'te yoğun turist

varışlarının gerçekleştiği farklı mahallelerde ikamet eden yerel halkla yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Çalışma kapsamında hazırlanan görüşme formunda Çalık (2014), Özdamar (2019), Gündoğdu (2022) tarafından gerçekleştirilen araştırmalarda kullanılan taşıma kapasitesi ölçeğinden faydalanılarak yerel halkın taşıma kapasitesi ile ilgili düşüncelerini tespit etmek amacıyla 8 adet açık uçlu soru oluşturulmuştur. Tablo 1’de yer verilen bu soruların hazırlanması aşamasında alan yazında konu ile ilgili gerçekleştirilmiş olan çalışmalar derlenmiş ve soruların uygunluğunu tespit etmek amacıyla çeşitli uygulamalar gerçekleştirilmiştir. Bu uygulamaların amacı, çalışma kapsamında kullanılacak olan görüşme formunu oluşturacak en doğru ifadeleri bulmaktır. Böylelikle mümkün olan en güvenilir veriye ulaşmak hedeflenmiştir.

Alan yazın taraması sonucunda elde edilen olası tüm sorular çalışmanın amacına uygun şekilde revize edilmiştir. Bu aşamadan sonra turizm alanında uzman, taşıma kapasitesi konusu ile ilgili araştırmalar yapmış akademisyenlerle görüşmeler gerçekleştirilerek hazırlanan form ile ilgili fikir ve görüşleri alınmıştır. Gerçekleşen geri dönüşler neticesinde görüşme formu uygulamaya hazır hale getirilerek Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Etik İzin Kurulundan 13.03.2025 tarih ve E.496605 sayılı gerekli uygulama izinleri alınmıştır.

Tablo 1. Görüşmelerin Gerçekleştirildiği İlçe, Katılımcı Kodları ve Araştırma Soruları

Görüşmenin Gerçekleştirildiği İlçe	Katılımcı Kodları	Araştırma Soruları
Edremit	K1	<p>(S1): Size göre Edremit’te turizm doğal çevre üzerinde olumlu ya da olumsuz etkiler yaratmakta mıdır?</p> <p>(S2): Turizm faaliyetlerinin Edremit’te şehir içi trafik, otopark, toplu taşıma gibi konulardaki etkisini nasıl değerlendiriyorsunuz?</p> <p>(S3): Turizm faaliyetleri Edremit’te altyapıya ilişkin sorunlar yaratmakta mıdır? Bu konudaki görüşleriniz nelerdir?</p> <p>(S4): Turizmin Edremit’te yerel halkın gelenek-görenekleri ile kültürel ve ahlaki değerleri üzerinde etki yarattığını düşünüyor musunuz? Cevabınız evet ise bu etkileri açıklayabilir misiniz?</p> <p>(S5): Turizm faaliyetleri Edremit’te suç girişimlerini ve olaylarını sizce etkiliyor mu? Cevabınız evet ise ne gibi suçlara yol açıyor?</p> <p>(S6): Turizm Edremit’te mal ve hizmet fiyatları, yaşam giderleri ve gayrimenkul fiyatları üzerinde size göre nasıl bir etki yaratıyor?</p> <p>(S7): Edremit’teki turizm faaliyetleri yaşam koşullarınızı nasıl etkiliyor? Gerek olumlu gerekse olumsuz açıdan yaşadığınız etkiler varsa lütfen belirtiniz.</p> <p>(S8): Turizm faaliyetlerinin Edremit ilçesi için önemli olduğunu düşünüyor musunuz? Turizm faaliyetlerinin gelişmesini ya da artmasını bölgeye daha fazla turist gelmesini destekler misiniz?</p>
	K2	
	K3	
	K4	
	K5	
	K6	
	K7	
	K8	
	K9	
	K10	
	K11	
	K12	
	K13	
	K14	
	K15	
	K16	
	K17	
	K18	
	K19	
	K20	
	K21	
	K22	
	K23	
	K24	
	K25	

Tablo 1’de katılımcı kodları ile ifade edilen kişilerle 01.03.2025-01.04.2025 tarihleri arasında yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler sırasında katılımcılarda alınan izin doğrultusunda görüşme formu kullanılarak notlar alınmış ve görüşme sonunda alınan notlar katılımcılara sunulmuş ve yanlı bir ifadenin olup olmadığı sorgulanmıştır. Bu sayede araştırmanın iç geçerliliği sağlanmış ve bulgular betimsel analiz yolu ile okuyucuya sunulmuştur.

BULGULAR

Araştırmada katılımcılara yöneltilen sorular temalar oluşturularak analiz edilmiştir. Her bir tema altında yer alan soru ve sorulara alınan cevaplar için başlıklar oluşturulmuş, akabinde yorumlanarak her başlık altında ayrı ayrı sunulmuştur. Oluşturulan temalar şu şekildedir;

Tema 1: Ekolojik (Çevresel) Taşıma Kapasitesi

Tema 2: Fiziksel Taşıma Kapasitesi Üstyapı Boyutu

Tema 3: Fiziksel Taşıma Kapasitesi Altyapı Boyutu

Tema 4: Sosyal Taşıma Kapasitesi

Tema 5: Ekonomik Taşıma Kapasitesi

Tema 6: Turizmin Etkisinde Yaşam Koşulları

Tema 7: Turizm Gelişimine Destek

Tema 1: Ekolojik (Çevresel) Taşıma Kapasitesi

(S1): “Size göre Edremit’te turizm doğal çevre üzerinde olumlu ya da olumsuz etkiler yaratmakta mıdır?”

Katılımcıların ekolojik taşıma kapasitesine yönelik düşüncelerini öğrenmek amacıyla sorulan ilk soruya verdikleri cevaplar üzerinden bir genelleme yapılacak olunursa hemen hemen tüm katılımcıların deniz kirliliğinden şikayetçi oldukları tespit edilmiştir. Bölgeye gelen ikinci konut sahiplerinin ve turistlerin duyarsız hareket etmeleri sebebiyle deniz ve plajlarda kirliliğin olduğu belirtilmektedir.

Görsel 1. Ekolojik (Çevresel) Taşıma Kapasitesi Temasına Ait Kelime Bulutu

Çarpık / düzensiz yapılaşma en fazla ifade edilen başka bir konudur. Katılımcıların birçoğu tarım arazilerinin imara açılması sonucu betonlaşmanın yaşandığını, doğal kaynakların zarar gördüğünü ifade etmişlerdir. İkinci konutların artması söz konusu düzensiz yapılaşmayı hızlandırırken kalabalığın oluşmasına da sebep olmaktadır. Artan kalabalıkla birlikte çevre kirliliğinin artmasının yanında yaban hayvan türlerinde ve bitki çeşitliliğinde azalmaların olduğu aktarılmaktadır. Çevresel kirlilik ile ilgili cevapların ciddiyeti K5'in cevabına “Kesinlikle evet. Tarım arazilerinin imara açılmasıyla betonlaşmaya artmaktadır. Özellikle yaz aylarında aşırı kalabalıktan kaynaklı çevre kirliliği ve doğal kaynakların aşırı kullanımından kaynaklanan kirlenmeler yaşanıyor. Kaz Dağları koruma altında olan milli bir park olmasına rağmen Kaz Dağlarında gezinirken bile belirli bölgelerde çöp yığınları görmeniz mümkün.” şeklinde yansıyarak korunaklı alanların dahi tehdit altında olduğunu ortaya koymaktadır. Ancak K7'nin vermiş olduğu cevaba göre “Olumlu olarak kamu hizmetlerinde artışlar olduğunu söyleyebilirim. Yani gerek yerel gerekse merkezi yönetim tarafından bölgenin doğal kaynaklarının korunması için çalışmalar yapılmakta. Kaz Dağları gibi kritik noktalar koruma altına alınmaktadır.” doğal güzeleğe sahip bölgelerin korunması için yerel ve

merkezi yönetimlerce önlemlerin alındığı ve bu önlemlerin turizmin olumlu etkisi olarak değerlendirildiği de belirlenmiştir. Bunun yanında K8, turizmin bölgeye olumlu etkilerini tanıtım, imaj, bilinirlik, gelir, istihdam ve yatırım olarak sıralamaktadır.

Tema 2: Fiziksel Taşıma Kapasitesi Üstyapı Boyutu

S(2): “Turizm faaliyetlerinin Edremit’te şehir içi trafik, otopark, toplu taşıma gibi konulardaki etkisini nasıl değerlendiriyorsunuz?”

Katılımcıların verdiği cevaplar doğrultusunda trafik, otopark ve toplu taşımayı içeren ulaşım imkânlarının Edremit için büyük bir problem haline geldiği görülmektedir. Katılımcıların hemen hemen tümünün şehir içi trafik ve otopark konusunda olumsuz düşüncelere sahip olduğu tespit edilmiştir. Özellikle turizmin yoğun olduğu yaz aylarında artan nüfusla birlikte kalabalığın oluşması sonucu ulaşım imkânlarının çok daha zor bir şekilde kullanılabildiğini belirtmişlerdir.

Görsel 2. Fiziksel Taşıma Kapasitesi Üstyapı Boyutu Temasına Ait Kelime Bulutu

Trafiğin bir çileye dönüştüğünü belirten K2, “Trafik tam bir çileye dönüşüyor, ziyaretçi davranışları Edremit Körfezi’nin farklı çekim yerlerinde dolaşma eğilimi gösterdiği için bölgeye gelen ziyaretçi ve turistler Asos’tan Ayvalık’a uzanan güzergahta mekik hareketleri çiziyor. Bu da zaten bir geçiş güzergahında olan Edremit’te trafik kaosu yaratabiliyor. İlçedeki otopark alanlarının azlığı, yaz döneminde Merkez, Akçay, Altınoluk mahallelerinde uygulanan otopark ücretleri bile araç kalabalıklığının önüne geçememektedir ve yetersizlik ciddi bir sorun olarak deneyimlenmektedir. Toplu taşıma araçları bölgede rut planlarına devam etmektedir ancak kullanmadığım için sıkışıklık ve yoğunluk nasıldır bilemiyorum.” şeklindeki cevabıyla turistlerin ve ikinci konut sahiplerinin gelmesiyle oluşan şehir içi trafiğin yanında bölgenin geçiş güzergahı olması sebebiyle ana arter niteliğinde olan İzmir – Çanakkale güzergahının Edremit sınırları içerisinde kalan bölgesinde de trafik sıkışıklığına sebep olduğunu aktarmaktadır.

Trafik ve otopark sorunlarının Edremit merkezi, Akçay, Altınoluk, Altınkum mahallelerinde çok daha yoğun yaşandığı bir çok katılımcı tarafından ifade edilmektedir (K3, K7, K10, K21, K23). Ancak K13’ün vermiş olduğu “Tabiki trafik ve otopark sorunu Edremit’in her yerinde var.” cevabına benzer şekilde K4, K5, K9 ve K20 de Edremit’in her bölgesinde trafik ve otopark sorununun yaşandığını dile getirmektedirler. K4 ve K17, Çarşamba, Cuma ve Pazar günleri Edremit’in farklı noktalarında kurulan halk pazarlarının da trafik ve otopark sorununu büyüttüğünü belirtmektedir. K18’in vermiş olduğu “Yaz döneminde trafik çok yoğun olduğu için sıkıntılar yaşıyoruz.” cevabı ile K24 ve K25’in aynı fikirde olduğu, özellikle yaz aylarında trafiğin yoğunlaştığı aktarılmaktadır. Bunun yanında K5’in “Olumsuz yönde etkilemektedir. Geçmişle kıyaslanırsa Edremit artık kalabalık bir ilçe. Balıkesir’in en kalabalık ilçelerinden biri olması sebebiyle yaz aylarında nüfusun daha da artmasıyla trafik sıkışıklığı, otopark sorunları yaşanıyor. Nüfusun artması ve toplu taşıma araçlarının yetmemesinden dolayı araç başına düşen yolcu sayısı aşırı artıyor. Bu da toplu taşıma sorunlarına yol açıyor.” cevabı ile Edremit’in halihazırda kalabalık bir ilçe olması, yaz

aylarında dışarıdan gelişlerle birlikte oluşan kalabalığın trafik ve otopark sorununu daha da derinleştirdiği üzerinde durulmaktadır. Aynı zamanda toplu taşıma araçlarının küçük ve kullanışsız olması sebebiyle araç içinde yaşanan yoğunluğun yerel halk için olumsuz bir durum olduğu değerlendirilmektedir (K5, K9, K14, K15, K16).

Tema 3: Fiziksel Taşıma Kapasitesi Altyapı Boyutu

(S3): "Turizm faaliyetleri Edremit'te altyapıya ilişkin sorunlar yaratmakta mıdır? Bu konudaki görüşleriniz nelerdir?"

Edremit'in altyapı yeterliliği ile ilgili soruda katılımcıların büyük bir çoğunluğu kanalizasyon yetersizliğinden bahsetmiştir. Edremit'in mevcut kanalizasyon altyapısının nüfusa yetmediği ve bu nedenle deniz kirliliği de dâhil olmak üzere kötü koku konusunda bir çok olumsuz düşünce belirtilmiştir. Yaz aylarında ikinci konut sahipleri ve turistlerin gelmesiyle birlikte nüfusun artması sonucu söz konusu problemin daha da arttığı ve arıtma tesislerinin yetersizliği vurgulanmaktadır. Özellikle Zeytinli, Akçay, Altinkum, Güre mahallelerinde kanalizasyondan kaynaklanan kötü koku şikâyetlerinin oldukça fazla olduğu görülmektedir (K2, K5, K6, K10, K13, K17, K21, K25). Kanalizasyon atıklarının denizi kirlettiğini belirten K2, "Yazın kanalizasyon altyapısının yetmemesi hem kokuya hem de denize deşarj edildiği için kirlenmeye sebep olmaktadır. Bu biçimde sürdürülemezceği açıktır. Zeytinli bölgesinde özellikle yaz aylarında yoğun kanalizasyon kokuları olması rahatsız edicidir." şeklindeki cevabıyla denizlerin büyük bir tehdit altında olduğunu belirtmektedir. K2'nin vermiş olduğu cevabı destekler nitelikte kanalizasyon atıklarının denizi de kirlettiğini aktaran K17; "Evet. Kanalizasyon yetersiz. Bu nedenle denizler de kirleniyor. Yaz aylarında cilt ve bağırsak/sindirim (kusma, ishal) hastalıkları yükseliş gösteriyor." şeklinde verdiği cevapla kanalizasyon probleminin ciddiyetini ortaya koymaktadır.

Görsel 3: Fiziksel Taşıma Kapasitesi Altyapı Boyutu Temasına Ait Kelime Bulutu

Katılımcılar kanalizasyonun dışında yaz aylarında su ve elektrik kesintilerinin yaşandığını da belirtmektedirler. Aynı zamanda bazı katılımcılar internet altyapısının da yetersizliğinden yakınmaktadır. Söz konusu problemler nedeniyle yerel halkın yaşam kalitesinde düşüşler olduğu görülürken belirli bir bedel karşılığında almak istedikleri hizmetleri alamamaktan şikâyetçi oldukları söylenebilir. İkinci konut sahiplerinin ve çeşitli sebeplerle seyahatler gerçekleştirerek gelen turistlerin oluşturdukları kalabalık nedeniyle hayati bir ihtiyaç olan elektrik ve su problemlerinin yaşanması sonucu yerel halkın yaşam kalitesinde düşüşler olması dikkat çekici bir bulgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak K3, K9, K12, K21 ve K22 ise elektrik ve su konusunda yaşamı olumsuz etkileyecek herhangi bir problemin yaşanmadığı dile getirmektedirler.

Tema 4: Sosyal Taşıma Kapasitesi

(S4): “Turizmin Edremit’te yerel halkın gelenek-görenekleri ile kültürel ve ahlaki değerleri üzerinde etki yarattığını düşünüyor musunuz? Cevabınız evet ise bu etkileri açıklar mısınız?”

Yerel halkın gelenek görenekleri, kültürel ve ahlaki değerlerini içeren sosyal taşıma kapasitesine yönelik sorulan dördüncü soru için katılımcıların çoğunluğu olumsuz bir cevap vermemiştir (K1, K2, K4, K5, K7, K9, K11, K2, K13, K14, K15, K16, K18, K20, K21, K24, K25). Gelenek göreneklerine bağlılıklarını ve birçok kültürel değerlerini, ritüellerini devam ettirdiklerini ifade etmişlerdir. Fakat “Yerel gelenekler daha çok mahallelerde kaldı. Edremit merkezde yerel geleneklere ait herhangi bir şey kalmadı.” cevabını veren K17’nin yanı sıra “Edremit’in eskiye nazaran son dönemde daha kozmopolit bir yapısı oluşmuştur. Dolayısıyla yerel kültürü bu artan nüfus baskılamıştır görüşümdedir.” görüşünü aktaran K21 gibi düşünceye sahip katılımcılar da mevcuttur. Ancak birçok katılımcının K2’nin vermiş olduğu “Hayır düşünmüyorum. Bölgeye gelen ziyaretçiler Balıkesir ve çevresinden, ikinci konut sahiplerinin bir kısmı Balıkesirli ve aynı kültürel kodlara sahip, dışarıdan gelen ikinci konut sahiplerinin bir kısmı da emekli ve üst kültürümüz olan Türk kültür kodlarını taşıyorlar.” cevabı ile hemfikir olduğu gözlemlenmiştir.

Görsel 4. Sosyal Taşıma Kapasitesi Temasına Ait Kelime Bulutu

Geçmişte esnafılık yaptığını belirten K6 gelenek göreneklere olan etkisi ile ilgili düşüncesini “Kendi gelenek göreneklerimizde herhangi bir problem yaşamıyoruz. Ancak onlar dışarıdan kendi memleketlerine gelip gelenek göreneklerini unutarak geleneklerine uygun davranışlar sergilemiyorlar. Özellikle kendilerini yüksekte görüp yerel halkı küçümseyici davranışlar sergiliyorlar. Kendilerine hemen hemen her konuda öncelik tanınmasını istiyorlar.” şeklinde ifade etmiştir. Ayrıca K19’un vermiş olduğu “Evet yerel halkın gelenek ve görenek ve kültürel değerleri sönmekte.” cevabı ile yerel kimliğin kaybolması tehdidini vurgularken, K23 “Ahlaki deformasyona sebep olmaktadır.” şeklindeki cevabıyla ahlaki bozulmaların da yaşandığını belirtmektedir.

(S5): “Turizm faaliyetleri Edremit’te suç girişimlerini ve olaylarını sizce etkiliyor mu? Cevabınız evet ise ne gibi suçlara yol açıyor?”

Katılımcılara Edremit’teki sosyal düzene yönelik sorulan soruda net olarak bir fikir birliğinin olmadığı tespit edilmiştir. K3, K7, K9, K12, K18, K22, K24 ve K25 turizmin suç oranlarını artırmadığı belirtmektedirler. Ancak azımsanmayacak sayıda katılımcının (K1, K2, K4, K6, K10, K11, K13, K14, K17, K21) suç oranları ile ilgili herhangi bir bilgisinin olmadığı görülmektedir.

hizmetin fiyatlarında olması gerekenden fazlaca artış yaptığını ifade etmektedir (K2, K4, K5, K6, K7, K9, K10, K11, K19, K19).

Tema 6: Turizmin Etkisinde Yaşam Koşulları

(S7): “Edremit’teki turizm faaliyetleri yaşam koşullarınızı nasıl etkiliyor? Gerek olumlu gerekse olumsuz açıdan yaşadığınız etkiler varsa lütfen belirtiniz.”

Turizmin yerel halkın yaşam koşulları üzerindeki etkisinin sorulduğu 7. Soru için birçok katılımcı olumsuz düşünce belirtmiştir. Katılımcılar tarafından en fazla ifade edilen olumsuzluklar kalabalık, kanalizasyon, trafik ve pahalılıktır. Ancak K2, K3, K4, K6, K7, K9, K11 ve K24’ün vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde olumlu etkilerinin de olduğu anlaşılmaktadır. Söz konusu katılımcılar olumlu etki olarak festival ve etkinliklerin düzenlenmesini aktarmaktadırlar. Bunun yanında katılımcılar tarafından verilen cevaplar doğrultusunda yeni insanlarla tanışma, bölgeye daha fazla yatırımın gelme ihtimali gibi konular da olumlu görülen etkiler olarak değerlendirilmektedir.

Görsel 7. Turizm Etkisinde Yaşam Koşulları Temasına Ait Kelime Bulutu

Bölgeye gelen turistlerin sorumsuz davranışlarından yakınan K5, “Sorumsuz kalabalıklardan dolayı kamusal alanlardan yararlanma imkanlarında olumsuzluklar oluşabiliyor.” kamusal alanlardan faydalanma konusunda olumsuzluklar yaşandığını aktarmaktadır. Turizmin yaşam koşulları üzerindeki etkisini genel bir değerlendirme yaparak aktaran K10’un cevabı, “Genel olarak olumsuz etkilediğini söyleyebilirim. Yaz aylarından birçok konuda Edremit’te yaşam sürdürmek oldukça zor” şeklindedir. K12 ise, “Yabancı turist pek bulunmamaktadır. Bu nedenle büyük otellere sık rastlanmamaktadır. Genellikle gurbetçi ve Türk vatandaşlarının tercih ettiği bir bölge olması nedeni ile turizm faaliyetleri günlük yaşam koşullarını çok fazla etkilememektedir.” şeklindeki ifadesiyle yabancı turist varışlarının bölgeye az sayıda olmasından dolayı turizmin yaşam koşulları üzerinde büyük bir etkiye sahip olmadığı düşüncesindedir.

Tema 7: Turizm Gelişimine Destek

(S8): “Turizm faaliyetlerinin Edremit ilçesi için önemli olduğunu düşünüyor musunuz? Turizm faaliyetlerinin gelişmesini ya da artmasını bölgeye daha fazla turist gelmesini destekler misiniz?”

Katılımcıların büyük çoğunluğu turizm gelişimine destek ve Edremit için turizmin önemi ile ilgili düşüncelerini öğrenmek üzere yöneltilen sekizinci soruya önemli olduğunu ve destekleyeceklerini belirtmişlerdir. Ancak desteklemeyi bazı şartlara bağlamışlardır. Bu şartlar ilçenin mevcut sorunlarının giderilmesi ile ilgili olduğu açıktır. Katılımcılar öncelikle Edremit’te yaşamı ilgilendiren tüm sorunların giderilmesi ve gerçekleştirilen çözüm çabalarının ardından daha fazla turist ve daha fazla turizm faaliyetlerini destekleme düşüncesinde olduğu görülmektedir. Bunun yanında “Evet Edremit için turizm önemli. Ama Edremit’in sorunlarının

giderilmesi gerekiyor. Denizler temizlenmeli. Çevre düzeni oluşturulmalı. Yeşil alan ve doğal yaşam parkları artırılmalı. Büyük çaplı tur şirketleri ile anlaşmalar yapıp bölgeye yabancı turistlerin getirilmesi gerekiyor. Eğlence sektörünün gelişmesi gerekiyor.” şeklinde bir cevap veren K14 ile benzer düşüncede olan, yabancı turistlerin de bölgeye çekilmesi gerektiğini ifade eden katılımcılar mevcuttur. Ayrıca daha fazla turisti değil daha fazla yatırımı destekleyen; “Tabiki önemli. Ancak daha fazla turistin gelmesini desteklemiyorum. Bu kadar yeterli. Önce mevcut yerel halkın ve turistlerin ihtiyaçlarını tam olarak giderebilmek için sorunların giderilmesi gerekiyor. Yeni turizm tesislerinden yeni altyapı ve üstyapı yatırımlarına kadar birçok konunun üzerinde durulmalı. Kesinlikle daha fazla turist değil daha fazla yatırım gerekli.” K10 ile aynı fikirde olan katılımcılar da mevcuttur.

Görsel 8. Turizm Gelişimine Destek Temasına Ait Kelime Bulutu

SONUÇ VE ÖNERİLER

Turistik faaliyetlerin gerçekleştiği bölgelerde turizmin bir sonucu olarak olumlu ve olumsuz etkiler ortaya çıkabilmektedir. Turizm olayının temelinde bulunan insan ve insanın yarattığı turistik hareketlilik sonucu, doğal, fiziksel, sosyal ve ekonomik çevrenin kullanımı ile birlikte ilgili çevresel kaynaklarda değişiklikler meydana gelebilmektedir. Bir destinasyon için turizm taşıma kapasitesinin değerlendirilmesinin amacı, turizm faaliyetlerinin etkilerinin insanın yaşam alanını oluşturan çevrede denge durumunu değiştirmeden tolere edilebilecek rahatsızlığın ölçüsü olarak dayanıklılığı tespit etmektir (Castellani vd., 2007:365).

Çalışmada Edremit’te yaşayan yerel halkla yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiş ve taşıma kapasitesinin farklı türlerine yönelik sorular sorularak değerlendirmede bulunmaları istenmiştir. Ekolojik taşıma kapasitesine yönelik düşüncelerini öğrenmek için yöneltilen ilk soruya verilen cevaplar incelendiğinde katılımcıların tarım arazilerinin imara açılması ile birlikte düzensiz / kontrolsüz yapılaşma konusunda rahatsız oldukları tespit edilmiştir. Birçok yabancı hayvanı ve endemik bitkileri barındıran Kaz Dağları’nın belirli bölgelerinde insanların sebep olduğu kirlilik nedeniyle çöp yığınlarının olması Kaz Dağları’nın doğal güzelliklerini tehdit etmektedir.

Trafik ve otopark sorunlarının yerel halkın yaşam kalitesinde düşüş yarattığı belirlenmiştir. Katılımcıların hemen hemen tamamı Edremit’in halihazırda kalabalık bir ilçe olduğu için trafik ve otopark konusunda problemler yaşadıklarını bildirmişlerdir. Yaz aylarında ikinci konut sahipleri ve turistlerin gelişi ile birlikte trafik ve otopark konusunda bir çile halinin olduğu ortaya çıkmaktadır. Toplu taşıma araçlarının küçük ve kullanışsız olması nedeniyle yaz aylarında birçok seferde yoğunlukların yaşandığı ve bu nedenle kötü bir seyahat deneyiminin olduğu söylenebilir.

Bunun yanında katılımcıların birçoğunun kanalizasyondan kaynaklanan problemlerden rahatsız oldukları belirlenmiştir. Edremit’in halihazırda kanalizasyon altyapısının dahi mevcut nüfusuna yetmediği ve yeni inşa edilen binaların olduğu bölgelerde kanalizasyondan kaynaklı sorunların daha fazla yaşandığı söylenebilir. Bunun yanında yaz aylarında ikinci konut

sahiplerinin ve turistlerin gelmesiyle birlikte Akçay, Altınkum, Güre ve Zeytinli mahallelerinde kanalizasyondan kaynaklı problemlerin diğer mahallelere göre daha rahatsız edici seviyede yaşandığı tespit edilmiştir.

Su ve elektrik kesintileri konusunda katılımcıların bir kısmı herhangi bir problem yaşanmadığını ifade ederken bir kısmı ise sık sık kesintilerin yaşandığını aktarmıştır. Söz konusu bu ayrışmanın katılımcıların farklı mahallelerde yaşadığından dolayı kaynaklandığı düşünülebilir. Zira Edremit'e gelen turistler eşit dağılım göstermemektedir. Özellikle kıyı şeridinde bulunan mahallelerde daha yoğun turist varışları gerçekleşmektedir. K15 tarafından verilen "Evet yaratmaktadır. Turistlerin fazla olduğu kesimlerde su ve elektrik kesintisi oluyor." cevabı söz konusu çıkarımımızı destekler niteliktedir.

Katılımcıların sosyal taşıma kapasine yönelik düşüncelerini öğrenmeye yönelik yöneltilen soruya verilen cevaplar incelendiğinde birçok katılımcının herhangi bir olumsuz düşünceye sahip olmadığı tespit edilmiştir. Araştırmacı gözlemleri ve katılımcı ifadelerine göre Edremit halkının gelenek-göreneklerine, kültürlerine ve ahlaki değerlerine bağlı olduğu, etkinlik ve ritüellerini geleneklerine uygun şekilde yerine getirdikleri söylenebilir.

Turizmin Edremit'te suç oranlarına olan etkisi ile ilgili sorulan soruya verilen cevaplara göre katılımcıların herhangi bir etkisi olup olmadığı konusunda hemfikir olmadığı gözlemlenmiştir. Katılımcıların 8'i etkilemediğini belirtirken 7'si etkilediğini savunmaktadır. Ancak daha fazla sayıda katılımcı (10) konu ile ilgili herhangi bir fikri olmadığını iletmişlerdir. Suç oranlarını artırdığını belirten katılımcıların en fazla trafik suçlarının / tartışmalarının ve hırsızlık suçlarının arttığı yöndeki şikayetlerinin yoğun olduğu tespit edilmiştir.

Ekonomik taşıma kapasitesine yönelik sorulan soru katılımcıların en fazla rahatsızlık duydukları konudur. Özellikle gayrimenkul fiyatlarındaki artış nedeniyle yerel halkın mülk sahibi olmasının oldukça zor olmasının yanında kira karşılığında geçici yerleşimlerin gerçekleşmesi konusunda da sorunlar yaşadıkları söylenebilir. Bunun yanında esnaf olan yerel halkın fırsatçılık yaparak turistlere uyguladıkları fiyat tarifelerini yerel halka da uygulaması sonucu mağduriyet yaşadıkları açıktır. Yani Edremit'te turizmden kaynaklı fiyat artışlarının sadece gayrimenkul değil yaşamı ilgilendiren tüm mal ve hizmetlerde olduğu tespit edilmiştir.

Turizmin yaşam koşulları üzerindeki etkileri sorulduğunda katılımcılar kalabalık, kanalizasyon, trafik ve pahalılık konularını ön plana çıkararak olumsuz düşünceler belirtmektedirler. Olumlu bir etki olarak ise bölgenin bilinirliğinin artması, yatırım çekmesi, yeni insanlarla tanışma gibi konuların olumlu bir etki olarak görülmektedir. Bunun yanında katılımcılar tarafından verilen cevaplar incelendiğinde bölgenin yoğunlukla yerli turist çekmesi sonucu herhangi olumlu ya da olumsuz bir etkinin gerçekleşmediği düşüncesinin de var olduğu söylenebilir.

Katılımcılara Edremit'te turizm gelişimine yönelik destekleri sorulduğunda birçok katılımcının turizmin Edremit için önemli olduğu ve turizmin daha fazla gelişmesini istedikleri sonucuna varılmıştır. Ancak daha fazla turizm gelişimi gerçekleşmeden önce mevcut sorunların giderilmesi gerektiği aşıkardır. Çünkü katılımcılar turizm gelişimine verecekleri desteği sorunların çözülmesi şartına bağladıkları görülmektedir. Edremit'te var olan problemler giderilmeden daha fazla turist gelmesi konusunda isteksiz oldukları gözlemlenmiştir.

Son olarak Edremit'te taşıma kapasitesinin henüz aşılmadığı söylenebilir. Ancak taşıma kapasitesinin aşılmadığı sonucuna varılırken katılımcı ifadeleri ve araştırmacı gözlemlerine göre birçok problemin olduğu aşıkardır. Katılımcı ifadelerine göre Edremit'te var olan sorunların giderilmesi ile birlikte yerel halkın daha fazla turisti memnuniyetle karşılayacağı söylenebilir. Buradan hareketle problemlerin giderilebilmesi adına araştırmacılar tarafından geliştirilen öneriler şu şekildedir;

- Edremit nüfusunun geçmişe kıyasla artış göstermesi ve bu artışın devam etmesi yeni yerleşim yeri ihtiyacını doğurmaktadır. Bu nedenle Edremit'in farklı bölgelerinde yeni imar yerleri ve bu yerlerde yeni yerleşim yerlerinin inşa edildiği görülmektedir. Söz konusu inşalar gerçekleşirken yerel halkın rahatsızlıkları dikkate alınarak doğal güzelliklere zarar vermeyecek şekilde imar izinlerinin verilmesi, tarım arazilerinin korunması ve gönüllü olan yerel halka tarım yapabilme imkânlarının tanınması ile söz konusu şikâyetler ortadan kaldırılabılır.
- Kaz Dağları gibi doğal güzelliklere sahip hassas bölgelerde turistik faaliyetler gerçekleştirilirken daha fazla hassasiyet gösterilmesi, turistleri bilinçlendirici uyarı levhaları ve atıkların çevreye yayılmasını önlemek için çöplerin belirli noktalarda toplanıp düzenli olarak bertaraf edilmesi ile daha korunaklı hale getirilebilir.
- Deniz suyunun kirlenmesinin önüne geçilebilmesi için (yerel halkın söylemlerine dayanarak) kanalizasyon kaynaklı kirlenmenin önlenmesi gerekmektedir. Düzenli olarak denizde farklı sebeplerle oluşan kirlilik temizlenmeli ve deniz suyunun kalitesi kontrol edilerek insan sağlığı üzerindeki olumsuz etkileri giderilmelidir.
- Şehir içi trafik ve otopark problemleri en fazla rahatsız olunan konulardandır. Bu nedenle trafiğin rahatlatılabilmesi ve otopark sorununun ortadan kaldırılabilmesi için yerel ve merkezi yönetimlerin bir araya gelerek işin uzmanı olan kişilerle birlikte çözüm üretmeleri elzemdir. Özellikle yaz aylarında daha büyük, kullanışlı ve konforlu toplu taşıma araçları ya da hizmet veren toplu taşıma araçlarının sayısının artırılması ile araç içi yoğunluğun azaltılabilmesi mümkün hale gelebilir. Böylelikle Edremit sınırları içerisinde gerçekleştirilen seyahat deneyiminin iyileştirilebilir.
- Edremit'in mevcut kanalizasyon altyapısının yeterli olmadığı aşikârdır. Bu nedenle Edremit nüfusunun yanında yaz aylarındaki turist varışları da dikkate alınarak kanalizasyon altyapısının geliştirilmesi önemlidir. Bunun yanında yerleşim yerlerinin dışına yapılacak olan arıtma tesisleri ile kanalizasyondan kaynaklanan kötü koku önenebilir.
- Edremit'te nüfusun fazla olduğu mahallelerde elektrik ve su altyapılarının iyileştirilmesi ile Edremit genelinde elektrik ve su konusunda tüm şikâyetler ortadan kaldırılabilir.
- Edremit'te yaşayan yerel halkın gelenek göreneklerine uygun şekilde gerçekleştirdikleri etkinlik, tören ve ritüeller turistik bir aktivite olarak kullanılabilir. Bölgeye gelen turistlere bölgenin kültürünü tanıtmak için bir fırsat olarak kullanılabilir. Gerçekleştirilen etkinliklere yerel yönetim aracılığıyla turistik bir etkinlik olarak turistlerin dâhil edilmesi bölgeye yeni bir turizm türünü kazandırabilir.
- Gayrimenkul fiyatlarındaki sürekli artış konusunda önlemlerin alınabilmesi zor olabilir. Ancak geçici barınma, gıda, hizmet, ulaşım gibi farklı konulardaki fiyat artışlarında yerel halkın mağduriyetinin önlenmesi gerekmektedir. Bu noktada halk pazarları, market ve mağazalar gibi alışveriş noktalarında sık sık fiyat denetimleri gerçekleştirerek yerel halkın yaşam maliyetlerindeki artışın önüne geçilebilir. Böylelikle fırsatçılık da önenebilir.

TARTIŞMA

Çalışma kapsamında yapılan görüşmeler sonucunda Edremit'te taşıma kapasitesinin henüz aşılmadığı daha güçlü bir sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır. Çünkü Edremit'te yaşayan yerel halk var olan sorunlara rağmen turizmin gelişmesi konusunda büyük bir istek içerisindeyler. Bunun yanında bir destinasyonda taşıma kapasitesinin aşılması ile aşırı turizm hareketliliğinin görülmesi, destinasyonda yaşayan yerel halk ile turistler arasında kültürel ve toplumsal çatışmaların yaşanmasına sebep olmaktadır (Yüncü, 2019:1029). Ancak Edremit'te turistler ve yerel halk arasında herhangi bir çatışma söz konusu değildir. Aksine Edremit'te yaşayan yerel halk turistlerle gerçekleştirilen sosyal etkileşimleri turizmin olumlu bir etkisi olarak görmektedir.

Tabak ve Özdemir (2020) tarafından yapılan çalışmada da benzer bir sonuca ulaşılmıştır. Araştırmaya göre Nevşehir halkının çeşitli sorunlardan şikayetçi olsalar da henüz turistlerden rahatsızlık duymadıkları ve turizm faaliyetlerinin devam etmesi isteğinde buldukları tespit edilmiştir. Çalık (2014) tarafından yapılan çalışmada ise Beypazarı'nda turizmin sosyal, ekonomik ve kültürel etkileri turist ve yerel halk penceresinden ele alınmıştır. Yerel halkın turizm faaliyetlerinden ve turist yoğunluğundan memnun olduğu, olumsuz bir davranışla karşılaşmadıkları tespit edilmiştir.

Demirci vd. (2020) tarafından yapılan çalışmada Eskişehir Odunpazarı Evleri bölgesinde gerçekleşen turizm hareketliliğinin kent memnuniyeti üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Elde edilen veriler sonucunda yerel halkın turizmden kaynaklanan gürültü ve çevre kirliliğinden, yeşil alanların bozulmasından ve çöp yığınlarından rahatsız oldukları tespit edilmiştir. Bunun yanında bu çalışmadan elde edilen bulgulara benzer şekilde trafikte yaşanan sıkışmalar ve suç oranlarından görülen artışlar yerel halkta rahatsızlığa neden olan faktörler olarak sıralanmaktadır. Ancak Odunpazarı Evleri bölgesinde yaşayan yerli halkın gayrimenkul fiyatları ve satışa sunulan ürünlerin fiyatlarında artışların olmasından memnun oldukları belirlenmiştir. Söz konusu bu aykırılığın sebebi ise yerel halkın büyük bir kısmının kendi evlerinde yaşamaları ve ticaretle uğraşmaları gösterilmektedir. Türker vd. (2016), Yumuk ve Altıntaş (2019), Duyar ve Bayram (2019) tarafından gerçekleştirilen çalışmalarda da benzer sonuçlar elde edilmiştir.

Dodds ve Butler (2019), aşırı turizm hareketliliği nedeniyle destinasyonda çevresel sorunlar, enerji yetersizlikleri, yerel halkın yaşam standartlarında değişimler ve kültürel mirasın korunması konularında problemlerin yaşanabileceğini aktarmaktadır. Bununla birlikte gayrimenkul fiyatlarında artışların olması ve konut sahiplerinin konutlarını kontrolsüz şekilde kiralamaya uygun hale getirmek için dönüştürmeleri nedeniyle yerel halkın ekonomik olarak korunması gerektiğini ifade etmektedir. Aynı zamanda turistik hareketlilik nedeniyle oluşan kalabalığın sebep olabileceği suç unsurlarından yerel halkın güvenlik ihtiyacının artabileceği savunabilmektedir.

Taşıma kapasitesinin aşılması nedeniyle destinasyonun çevresel ve fiziksel sınırları aşılarak turistlere ev sahipliği yapan yerli halkında tolere edebilme seviyesini aşarak çeşitli çatışmaların ortaya çıkmasına sebep olabilir. Yaşanan çatışmalar nedeniyle yerel halk arasında bir örgütlenme oluşarak bölgesel protestoların yaşanabilmesi mümkündür (Karahana ve Öztürk, 2020:193). Örneğin Venedik, Barselona, Amsterdam, Prag, Santorini, New York gibi taşıma kapasitesinin aşıldığı birçok destinasyonda turistlere karşı "turistler evinize dönün" şeklindeki duvar yazıları, afiş, döviz, pankartlar, turistlerin otobüslerine saldırı gibi çeşitli protestolar gerçekleştirilmiştir (Kurnaz ve İpar, 2020:41; Aylan ve Aylan, 2020:585).

Taşıma kapasitesinin aşılmasını önlemek için destinasyonun bir çekicilik unsuru olarak sahip olduğu çevresel değerlerin yönetimi önemli görülmektedir. Bu nedenle destinasyonda ortaya çıkabilecek problemlerin önlenmesinde taşıma kapasitesini etkileyen faktörlerin dikkate alınması gerektiği belirtilmektedir. Ancak taşıma kapasitesinin aşılması durumunda destinasyonların karşılaşılabileceği sorunlar farklılık gösterebileceği için destinasyon özelinde çözüm yollarının geliştirilmesi gerekmektedir (Tokmak, 2008:40). Timur ve Getz (2009) tarafından yapılan çalışmada turizmin kontrolsüz gelişimi ile taşıma kapasitesinin aşılması sonucunda çevresel kaynakların, sosyal yapının, yerel halkın yaşam kalitesini, kültürel mirasın ve değerlerin korunması konusunda zorluklar yaşanacağı aktarılmaktadır. Gössling (2002) turizmin bitki örtüsü, arazilerin kullanımında değişimlerin yaşanması, vahşi çeşitlerin azalması, hastalıkların yayılması gibi çeşitli olumsuz değişikliklere sebep olduğunu savunmaktadır. Benzer şekilde Zekan vd., (2022) tarafından yapılan çalışmada turizm taşıma kapasitesi ile bölgesel sürdürülebilirlik arasındaki ilişki ele alınmış ve destinasyonlarda taşıma kapasitesinin aşılması

durumunda hem çevresel hem de sosyo-ekonomik olumsuzlukların yaşanabileceği ortaya konmuştur.

Destinasyonda taşıma kapasitesinin aşılması nedeniyle yaşanan ekonomik problemler, yerel halkı göç etmeye dahi sürükleyebilmektedir. Polonya'nın Krakow şehrinde yaşanan aşırı turizm hareketliliği nedeniyle yıllar içinde Krakow şehrinde yaşayan yerel halkın sayısında düşüşler görülmüştür. Airbnb ve Homeaway gibi konut kiralama platformlarının yaygınlaşması nedeniyle bölge halkı alternatif destinasyonlara göçler gerçekleştirmiştir (Szromek vd., 2020:12; Kurt, 2021:50).

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Destek Bilgisi: Herhangi bir kurum ve/veya kuruluştan destek alınmamıştır.

Çıkar Çatışması: Yazarlar arasında çıkar çatışması yoktur.

Etik Onayı: Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara riayet edildiğini yazar(lar) beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Dergisi'nin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk makale yazar(lar)ına aittir.

Etik Kurul Onayı: Balıkesir Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Etik Kurulundan 28.02.2025 tarih ve 02-18 sayılı karar numarası ile izin alınmıştır.

Araştırmacıların Katkı Oranı: Yazarlar çalışmaya eşit oranda katkı sağlamıştır.

KAYNAKÇA

Ap, J. and Crompton, J.L. (1998). Developing and Testing a Tourism Impact Scale, *Journal Travel Research*, 37: 120–130.

Avcı Kurt, C. (2020). *Turizm Sosyolojisi Genel ve Yapısal Yaklaşım*. (Güncellenmiş 6. Baskı). Ankara: Detay Yayıncılık.

Aylan, F. K. ve Aylan, S. (2020). Aşırı Turizm Kavramının Farklı Boyutlarıyla İncelenmesi: Instagram'da Paylaşılan Fotoğraf ve Yorumların İçerik Analizi, *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 8(1): 584-607.

Bera, S., Majumdar, D.D. and Paul, A.K. (2015). Estimation of Tourism Carrying Capacity for Neil Island, South Andaman, India, *Journal of Coastal Sciences*, 2(2): 46-53.

Bertocchi, D., Camatti, N., Giove, S. and Borg, J. V. D. (2020). Venice and Overtourism: Simulating Sustainable Development Scenarios through a Tourism Carrying Capacity Model, *Sustainability*, 12(512): 1-15.

Briggs, C. L. (1986). *Learning How to Ask a Sociolinguistic Appraisal of the role of the Interview in Social Science Research*. United Kingdom: Cambridge University Press.

Buckley, R. (1999). An Ecological Perspective on Carrying Capacity, *Annals of Tourism Research*, 26(3): 705–708.

Butler, R.W. (1996). The Concept of Carrying Capacity for Tourist Destinations: Dead or Merely Buried?, *Progress in Tourism and Hospitality Research*, 2(3):283-292.

Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, Ö.F., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2021). *Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (30. Baskı), Ankara: Pegem Akademi.

Campbell, M.M. (1998). Schools of Thought: An Analysis of Interest Groups Influential in International Population Policy, *Population and Environment: A Journal of Interdisciplinary Studies*, 19(6): 487-512.

- Canestrelli, E., and Costa, P. (1991). Tourist Carrying Capacity: A Fuzzy Approach, *Annals of Tourism Research*, 18(2): 295-311.
- Castellani, V., Sala, S., and Pitea, D. (2007). A New Method for Tourism Carrying Capacity Assessment, (Editör) E. Tiezzi, J. C. Marques, C. A. Brebbia, & S. E. Jørgensen, *Ecosystems and Sustainable Development VI* içinde. Southampton: WIT Press.
- Chen, C. L., and Teng, N. (2016). Management Priorities and Carrying Capacity at a High-Use Beach from Tourists' Perspectives: A Way towards Sustainable Beach Tourism, *Marine Policy*, 74: 213–219.
- Coccosis, H. and Mexa, A. (2004). *The Challenge of Tourism Carrying Capacity Assessment: Theory and Practice*, UK: Ashgate Publishing Ltd.
- Coşkun, R., Altunışık, R. ve Yıldırım, E. (2019). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı. (Genişletilmiş 10. Baskı), Sakarya: Sakarya Yayıncılık.
- Cupul-Magaña, A. L., and Rodríguez-Troncoso, A. P. (2017). Tourist Carrying Capacity at Islas Marietas National Park: An Essential Tool to Protect the Coral Community, *Applied Geography*, 88: 15–23.
- Çalık, A.Ö. (2014). *Turistik Merkezlerin Sosyal Taşıma Kapasitesi: Beypazarı Örneği*, Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Demirci, B., Yılmaz, İ. ve Oğuz, Y.E. (2020). Aşırı Turizmin Kent Yaşam Memnuniyetine Etkisi: Eskişehir Odunpazarı Örneği, *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, Special Issue (4): 204-217.
- Dodds, R., and Butler, R. (2019). The Phenomena of Overtourism: A review, *International Journal of Tourism Cities*, 5(4): 519-528.
- Duyar, M. ve Bayram, M. (2019). Aşırı Turizm ve Aşırı Turizm Korkusu: Yerel Halk ve Turizm İlişkisinin Evrimi, *International Journal of Geography and Geography Education*, 40: 347-362.
- Gossling, S. (2002). Global Environmental Consequences of Tourism, *Global Environmental Change*, 12: 283-302.
- Graymore, M.L.M., Sipe, N.G. and Rickson, R.E. (2010). Sustaining Human Carrying Capacity: A Tool for Regional Sustainability Assessment. *Ecological Economy*, 69: 459–468.
- Greist, D. A. (1976). The Carrying Capacity of Public Wild Land Recreation Areas: Evaluation of Alternative Measures, *Journal of Leisure Research*, 8: 123-128.
- Gündoğdu, O. G. (2022). *Yerel Halkın Turizm Algısı ve Turizmin Gelişimine Yönelik Tutumlarının Kişilik Tiplerine Göre İncelenmesi: Rize Örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize.
- Hawkins, J. P. and Roberts, C. M. (1997). Estimating the Carrying Capacity of Coral Reefs for Scuba Diving, *Proceedings of the 8th International Coral Reef Symposium*, 2, 1923–1926. Panama: Smithsonian Tropical Research Institute.
- Joshi, S. and Dahal, R. (2019). Relationship between Social Carrying Capacity and Tourism Carrying Capacity: A Case of Annapurna Conservation Area, Nepal, *Journal of Tourism & Hospitality Education*, 9: 9-29.
- Karahan, S. and Öztürk, Y. (2020). "Overtourism" Kavramına Etimolojik Bir Yaklaşım, *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, Special Issue (4): 191-203.
- Koçak, E., Ulucak, R. and Ulucak, Z.,S. (1996). The Impact of Tourism Developments on CO2 Emissions: An Advanced Panel Data Estimation, *Tourism Management Perspectives*, 33: 54–59.

- Kurnaz, H. A. ve İpar, M. S. (2020). Yavaş Şehir Akyaka'da Aşırı Turizm Olgusunun Esnafın Bakış Açısıyla Değerlendirilmesi, *Journal of Hospitality and Tourism Issues*, 2 (1): 39-55.
- Kurt, E. (2021). *Turizm Destinasyonlarındaki Yerel Halkın Gözünden Kalabalık ve Aşırı Turizm: Bozcaada Örneği*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi, Edirne.
- Kwan, A.V.C. and McCartney, G. (2005). Mapping Resident Perceptions of Gaming Impact, *Journal Travel Research*, 44: 177-187.
- Lawson, S.R., Manning, R.E., Valliere, W.A. and Wang, B. (2003). Proactive Monitoring and Adaptive Management of Social Carrying Capacity in Arches National Park: An Application of Computer Simulation Modeling, *Journal of Environment Management*, 68: 305-313.
- Lindsay, J. J. (1986). Carrying Capacity for Tourism Development in National Parks of the United States, *UNEP Industry and Environment*, 9: 17-24.
- Lobo, H. A. S. (2015). Tourist Carrying Capacity of Santana Cave (PETAR-SP, Brazil): A New Method Based on a Critical Atmospheric Parameter, *Tourism Management Perspectives*, 16: 67-75.
- López-Bonilla, J. M. and López-Bonilla, L. M. (2008). Measuring social Carrying Capacity: An Exploratory Study, *Tourismos: An International Multidisciplinary Journal of Tourism*, 3(1): 116-134.
- Marsiglio, S. (2017). On the Carrying Capacity and the Optimal Number of Visitors in Tourism Destinations, *Tourism Economics*, 23(3): 632-646.
- Martin, B., and Uysal, M. (1990). An Examination of the Relationship between Carrying Capacity and Tourism Lifecycle: Management and Policy Implications, *Journal of Environmental Management*, 31: 327-333.
- Mathieson, A., and Wall, G. (1982). *Tourism: Economic, Physical and Social Impacts*. London: Longman.
- Mexa, A., and Coccossis, H. (2004). Tourism Carrying Capacity: A Theoretical Overview. (Editör) Coccossis, and A. Mexa., *The challenge of tourism carrying capacity assessment: Theory and practice* içinde. England: Ashgate.
- Navarro Jurado, E., Tejada Tejada, M., Almeida García, F., Cabello González, J., Cortés Macías, R., Delgado Peña, J., Fernández Gutiérrez, F., Gutiérrez Fernández, G., Luque Gallego, M., Málvarez García, G., Marcenaro Gutiérrez, O., Navas Concha, F., Ruiz de la Rúa, F., Ruiz Sinoga, J. and Solís Becerra, F. (2012). Carrying Capacity Assessment for Tourist Destinations. Methodology for the Creation of Synthetic Indicators Applied in a Coastal Area, *Tourism Management*, 33: 1337-1346.
- Özdamar, M. (2019). *Turizmin Gelişmişlik Düzeyine Göre Yerel Halkın Turizm Algısı: Alanya-Erdek ve Kalecik'te Karşılaştırmalı Bir Araştırma*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Mersin Üniversitesi, Mersin.
- Pizam, A. (1978). Tourism's Impacts: The Social Costs of the Destination Community as Perceived by Its Residents, *Journal Travel Research*, 16: 8-12.
- Popp, M. (2012). Positive and Negative Urban Tourist Crowding: Florence, Italy, *Tourism Geographies*, 14(1): 50-72.
- Ramdas, M. and Badaruddin, M. (2014). Impacts of Tourism on Environmental Attributes, Environmental Literacy and Willingness to Pay: A Conceptual and Theoretical Review, *Procedia - Social & Behavioral Sciences*, 144: 378- 391.

- Reck, G., Casafont, M., Oviedo .M, Bustos, W., and Naula, E. (2008). Carrying Capacity vs. Acceptable Visitor Load: Semantics or a Substantial Change in Tourism Management?, *Galapagos Report*, 56-58.
- Rees, W.E. and Wackernagel, M. (1994). Ecological Footprints and Appropriated Carrying Capacity: Measuring the Natural Capital Requirements of the Human Economy, (Editör) Jansson, A.M., Hammer, M., Folke, C., Costanza, R., *Investing in Natural Capital: The Ecological Economics Approach to Sustainability* içinde (ss. 362-390). Washington D.C.: Island Press.
- Saveriades, A. (2000). Establishing the Social TCC for the Tourist Resorts of the East Coast of the Republic of Cyprus, *Tourism Management*, 21(2): 147–156.
- Scheyvens, R. and Russell, M. (2012). Tourism, Land Tenure and Poverty Alleviation in Fiji, *Tourism Geographies*, 14: 1–25.
- Segrado, R., Muñoz, A.P. and Arroyo, L. (2008). Medición de la Capacidad de Carga Turística de Cozumel, *El Periplo Sustentable*, 13: 33-61.
- Shen, H., Li, X., Luo, J.M. and Chau, K.Y. (2017). One Country, Two Strata: Implications of Social and Cultural Conflicts of Chinese Outbound Tourism to Hong Kong, *Journal Destination Marketing Management.*, 6: 166–169.
- Sowman, M. R. (1987). A Procedure for Assessing Recreational Carrying Capacity of Coastal Resort Areas, *Landscape and Urban Planning*, 14: 331–344.
- Syاملal, G.S. (2008). Carrying capacity study of coastal tourism in Kumarakom, Kerala, *Jurnal Ekonomi dan Bisnis*, 13(1): 1-15.
- Szromek, A. R., Kruczek, Z. and Walas, B. (2020). The Attitude of Tourist Destination Residents towards the Effects of Overtourism-Kraków Case Study, *Sustainability*, 12(1): 228.
- Swarbrooke, J. (1999). *Sustainable tourism management*. New York: CABI Publishing.
- Tabak, G. ve Özdemir, E. G. (2020). Sürdürülebilir Turizm Kapsamında Sosyal Taşıma Kapasitesi: Nevşehir Örneği, *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, Special Issue (4): 287-303.
- Timur, S. and Getz, D. (2009). Sustainable Tourism Development: How Do Destination Stakeholders Perceive Sustainable Urban Tourism?, *Sustainable Development*, 17(4): 220-232.
- Tokmak, C. (2008). *Sürdürülebilir Turizm Açısından Taşıma Kapasitesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Türker, N., Selçuk, Ş. ve Özyıldırım, A. (2016). Turizmin Yerel Halkın Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisi: Safranbolu Örneği, *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(1): 1-13.
- Ünlüöner, K. ve Tokmak, C. (2009). Topkapı Sarayı'nda Çalışanlar ve Ziyaretçilerin Sosyal Taşıma Kapasitesine Yönelik Değerlendirmeleri, *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 1(1): 17-30.
- Yang, J., Ryan, C. and Zhang, L. (2013). Social Conflict in Communities Impacted by Tourism, *Tourism Management*, 35: 82–93.
- Yıldırım, A., ve Şimşek H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık. Ankara.
- Yumuk, Y. ve Altıntaş, V. (2019). Bodrum'da Yaşayan Yerel Halkın Kentsel Yaşam Kalitesi Algılarının Aşırı Turizm (Overtourism) Kapsamında Değerlendirilmesi, *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12: 90-102.

- Yüncü, H. R. (2019). Turizmin Karanlık Yüzü: Şehirlerde Aşırı Turizm, 20. *Ulusal - 4. Uluslararası Turizm Kongresi*, 16-19 Ekim 2019, Eskişehir.
- Zacarias, D. A., Williams, A. T., and Newton, A. (2011). Recreation Carrying Capacity Estimations to Support Beach Management at Praia de Faro, Portugal, *Applied Geography*, 31(3): 1075–1081.
- Zekan, B., Weismayer, C., Gunter, U., Schuh, S. and Sedlacek, U. (2022). Regional Sustainability and Tourism Carrying Capacities. *Journal of Cleaner Production*, 339, 130624.
- Zhang, Y., Li, X. R., and Su, Q. (2017). Does Spatial Layout Matter to Theme Park Tourism Carrying Capacity?, *Tourism Management*, 61: 82–95.
- Wagar, J. A. (1974). Recreational Carrying Capacity Reconsidered, *Journal of Forestry*, 72: 274-278.
- Wall, G. (1982). Cycles and Capacity: Incipient Theory or Conceptual Contradiction?, *Tourism Management*, 3: 18 -192.
- Wanhill, S. (1997). Peripheral Area Tourism: A European Perspective, *Prog. Tourism Hosp. Res.*, 3(1): 47-70.
- Watson, G. L. and Kopachevsky, J. P. (1996). Tourist Carrying Capacity: A Critical Look at the Discursive Dimension, *Progress in Tourism and Hospitality Research*, 2: 169-179.
- Özgürel, G., Bozkurt, M. ve Baysal, K. (2021). Sosyal Taşıma Kapasitesi: İçmeler-Marmaris Örneği, *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24(45): 665-695.